

'Ημέρα του Αγρότη στο Σάντοβο – καλλιέργειες κατάλληλες για εναλλακτική και βιολογική καλλιέργεια'

Автор(и): Нора Иванова, Редактор Растителна Защита /PЗ/

Дата: 23.06.2025 Брой: 6/2025

Βουλγαρικές επιλογές δημητριακών, εναλλακτικών καλλιεργειών και καλλιεργειών κατάλληλων για βιολογική γεωργία παρουσιάστηκαν στην παραδοσιακή Ημέρα του Αγρότη στο Σάντοβο στις 30 Μαΐου 2025. Η εκδήλωση πραγματοποιείται ετησίως στο Ινστιτούτο Φυτικών Γενετικών Πόρων "Κωνσταντίνος Μάλκοβ" (IFGP) και συγκεντρώνει με επιτυχία αγρότες, συνεργάτες, επιστήμονες, εισηγητές από τη Βουλγαρία και το εξωτερικό, διδακτορικούς φοιτητές και δημοσιογράφους σε έναν χώρο.

Ο Καθ. Δρ. Γιαλσίν Καγιά, κορυφαίος εκτροφέας ηλίανθου από το Κέντρο Έρευνας Εκτροφής Φυτών στο Πανεπιστήμιο της Θράκης στην Αδριανούπολη, καλωσόρισε τους οικοδεσπότες και τους επισκέπτες της Ημέρας του Αγρότη 2025 εκ μέρους του Βαλκανικού Συνδέσμου Σπόρων.

Παρόντες ήταν επίσης εισηγητές από το Καζακστάν, οι οποίοι εκτελούν πρακτική άσκηση στο IFGP στο πλαίσιο του προγράμματος Bolashak 500 Επιστημόνων.

Μετά την επίσημη έναρξη της εκδήλωσης από την Αναπλ. Καθ. Δρ. Κάτια Ουζουντζαλίεβα, διευθύντρια του IFGP-Σάντοβο, οι επισκέπτες επισκέφτηκαν το διαδραστικό χωράφι και ενημερώθηκαν για τα χαρακτηριστικά ποικιλιών σίτου, κριθαριού, τριτικάλης, σίκαλης, βρώμης και χειμερινής μπιζέλας που αναπτύχθηκαν στο Ινστιτούτο.

Φέτος, περίπου το 90% των καλλιεργειών στη χώρα βρίσκεται σε πολύ καλή κατάσταση με προσδοκίες για υψηλές αποδόσεις, μαθαίνουμε από τον Αρχικό Βοηθό Ιβάν Αλέξιεφ, ο οποίος τις τελευταίες εβδομάδες κατάφερε να επισκεφτεί διάφορα χωράφια τόσο στη Νότια Βουλγαρία όσο και στη Δοβρουσά.

Το Ινστιτούτο Φυτικών Γενετικών Πόρων στο Σάντοβο έχει εμπειρία με όλες τις χωραφοκαλλιέργειες. Εδώ βρίσκεται η Εθνική Τράπεζα Γονιδίων Σπόρων, όπου διατηρούνται πάνω από 70.000 προσβάσεις πάνω από 600 φυτικών ειδών, γεγονός που απαιτεί από τους ερευνητές του Σάντοβο να είναι εξοικειωμένοι με πολλά μη δημοφιλή καλλιεργήματα.

Στις μέρες μας, υπάρχει αυξανόμενο ενδιαφέρον για εναλλακτικές καλλιέργειες, οι οποίες μπορούν όχι μόνο να αποτελέσουν πολύτιμη πηγή θρεπτικών συστατικών για τον άνθρωπο και τα ζώα, αλλά και να συμπεριληφθούν σε νέα προγράμματα ποικιλιών κατάλληλα για μεταβαλλόμενες κλιματικές συνθήκες.

Εναλλακτικές Καλλιέργειες του Ινστιτούτου Φυτικών Γενετικών Πόρων "Κωνσταντίνος Μάλκοβ"

Φέτος, μία από τις καλλιέργειες που τράβηξε την προσοχή των επισκεπτών με τα όμορφα ανθισμένα λουλούδια της είναι το λίνο. Πρόκειται για ανοιξιάτικη καλλιέργεια, με προέλευση από την Κεντρική Ασία και τη Μεσόγειο, η οποία απαιτεί κατάλληλες προηγούμενες καλλιέργειες όπως τα δημητριακά, λέει ο Αρχικός Βοηθός Αλέξιεφ.

Η ασθενής αντοχή του στη φυμάτωση *Fusarium* απαιτεί να επιστρέψει στο ίδιο χωράφι στη σειροκαλλιέργεια μετά από 5-6 χρόνια, καθώς αυτό οδηγεί στη λεγόμενη «κόπωση» του εδάφους και σε σημαντική μείωση της απόδοσης.

Το λίνο σπέρνεται τον Μάρτιο, καθώς βλαστάνει στους 6-8 °C. Η σπορά γίνεται σε στενές σειρές σε βάθος 2-4 cm με ποσοστό σποράς 8-12 kg/στρ.

Το ελαιοκάρπιμο λίνο συγκομίζεται σε μία μόνο διέλευση με κομπάιν, ενώ το ινοκάρπιμο λίνο συγκομίζεται με ειδική μηχανή τράβηγματος λίνου που δέσμευε τα φυτά.

Από τον Αρχικό Βοηθό Αλέξιεφ, μαθαίνουμε ότι το λίνο είναι ελαιοκάρπιμο, ινοκάρπιμο και ενδιάμεσο, οπότε μπορεί να χρησιμοποιηθεί τόσο για λάδι όσο και για ίνες.

Το λιναρέλαιο, μοναδικά μεταξύ των φυτικών ελαίων, περιέχει λιπαρά οξέα Omega-3, και όταν προσθέσουμε κάλιο, μαγνήσιο, λεκιθίνη, ψευδάργυρο, πρωτεΐνες, καθώς και βιταμίνες ομάδας Β, γίνεται σαφές γιατί είναι τόσο ευεργετικό και πολυπόθητο.

Μια άλλη καλλιέργεια άγνωστη στους αγρότες μας, αγαπημένη τροφή για τις μέλισσες, είναι η φακέλια. Είναι πολύ μελιφόρο, αλλά μπορεί επίσης να έχει διακοσμητικές λειτουργίες. Έχει διαπιστωθεί ότι διαθέτει έναν χαρακτηριστικό άρωμα που προσελκύει έντονα τις μέλισσες, παράγει πολύ νέκταρ και από ένα στρέμμα μπορούν να ληφθούν έως και 35 κιλά μέλι. Η περίοδος ανθοφορίας είναι μεγάλη, έως και 40-45 ημέρες.

Αυτή η καλλιέργεια είναι επίσης εξαιρετικά κατάλληλη ως ενδιάμεση καλλιέργεια για πράσινη λίπανση. Χαρακτηρίζεται από γρήγορο αρχικό ρυθμό ανάπτυξης, υψηλό βαθμό κάλυψης και σκίασης της επιφάνειας του εδάφους, καταστέλλοντας έτσι έντονα την ανάπτυξη των ζιζανίων. Δεδομένου ότι τα φυτά παγώνουν πλήρως όταν βρίσκονται σε προχωρημένη ανάπτυξη, η φακέλια είναι πολύ κατάλληλη ως καλλιέργεια κάλυψης, μετά την οποία μπορεί ακόμη και να εφαρμοστεί άμεση σπορά.

Η φακέλια δεν σχετίζεται στενά με οικονομικά σημαντικές καλλιέργειες και επομένως δεν είναι φορέας σημαντικών ασθενειών και εντόμων, γεγονός που την καθιστά εξαιρετικό συστατικό οποιασδήποτε σειροκαλλιέργειας.

Ως μελιφόρο καλλιέργεια, ή για σπόρους, η φακέλια σπέρνεται στα τέλη Μαρτίου και Απριλίου, και ως ενδιάμεση καλλιέργεια στα τέλη Ιουλίου και Αυγούστου. Η σπορά γίνεται σε στενές σειρές, σε βάθος 2-3 cm, και το ποσοστό σποράς είναι μεταξύ 800 και 1200 g/στρ. Ωριμάζει άνισα, οπότε συνιστάται να ξεκινήσει η συγκομιδή όταν αρχίσουν να πέφτουν οι πρώτοι ώριμοι σπόροι.

Στα τέλη Μαΐου, στα πειραματικά χωράφια του IFGP – Σάντοβο, είδαμε μια άλλη εναλλακτική καλλιέργεια – τον πικρό βίκο ή βίκο των ορειχάλκων. Πρόκειται για μονοετή καλλιέργεια από την οικογένεια των ψυχανθών και καλλιεργείται στην περιοχή της Μεσογείου, Δυτική και Κεντρική Ασία, Βόρεια Αφρική και Αμερική.

Εκτός από το ότι είναι πηγή πρωτεΐνης και προτιμώμενη τροφή για ζώα, θεραπευτικό και υποστηρικτικό μέσο για τον άνθρωπο, αυτό το φυτό εμπλουτίζει το έδαφος με άζωτο και είναι εξαιρετική επιλογή ως προηγούμενη καλλιέργεια για χειμερινές φυτείες δημητριακών. Ο πικρός βίκος απελευθερώνει περιοχές νωρίς, επιτρέποντάς τους να προετοιμαστούν νωρίς για χειμερινές καλλιέργειες.

Δεν είναι τυχαίο ότι σπόροι αυτής της καλλιέργειας αποθηκεύονται επίσης στο υπόγειο θησαυροφυλάκιο του αρχιπελάγους Σβάλμπαρντ, όπου διατηρούνται δείγματα των πιο πολύτιμων φυτικών ειδών.

Το IFGP Σάντοβο προσφέρει επίσης μια μεγάλη ποικιλία ποικιλιών βρώμης για διαφορετικές χρήσεις. Η ποικιλία Μίνα είναι ανοιξιιάτικη ποικιλία γυμνόσπορης βρώμης. Αυτή η ποιότητα υποδηλώνει τη χρήση της με πολύ καλά αποτελέσματα κυρίως ως διατροφικό τρόφιμο για τον άνθρωπο, και τα τελευταία χρόνια ο γυμνός κόκκος ζητείται από εκτροφείς περιστεριών. Η ποικιλία Καλογαν είναι χειμερινή ποικιλία φακοειδούς βρώμης κατάλληλη για χρήση ως εξαιρετικό κτηνοτροφικό σιτάρι, για πράσινη μάζα, και είναι εξαιρετικά κατάλληλη για βιολογική γεωργία. Η ποικιλία IFGP Μαρίνα είναι η πρώτη Βουλγαρική χειμερινή γυμνόσπορη βρώμη, συνδυάζοντας τα πλεονεκτήματα των ήδη αναφερόμενων ποικιλιών. Η δυνατότητα να σπαρεί το φθινόπωρο της δίνει μεγάλα πλεονεκτήματα στην άνοιξη σε ξηρασία και εξαιρετικούς διατροφικούς δείκτες.

Μέρος της ημέρας